

DECIZIE

25 septembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Valentina Clevadi
Vera Macinskaia
Nicolae Clima
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii Mixte
„Rompetrol Moldova” Societate pe Acțiuni împotriva Inspectoratului Fiscal Principal
de Stat cu privire la contestarea actului administrativ,
împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 28 februarie 2013, prin care
acțiunea a fost admisă parțial,

c o n s t a ț ă :

La 17 iulie 2012 ÎM „Rompetrol Moldova” SA a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Inspectoratului Fiscal Principal de Stat cu privire la contestarea
actului administrativ.

În motivarea acțiunii a invocat că la data de 27 aprilie 2012, în urma controlului
fiscal tematic efectuat la Întreprindere și actului de control nr.3-507896 din 02 aprilie
2012 de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat a fost emisă Decizia nr. 135 prin
care a fost decisă încasarea la buget a sumei de 69679 lei cu titlu de profit brut prin
realizarea obținută din activitatea fără licență și aplicarea amenzii în mărimea
profitului brut din realizarea obținută din activitatea fără licență.

Apreciază drept ilegală Decizia Inspectoratului Fiscal Principal de Stat nr. 135
din 27 aprilie 2012, invocând în acest sens că la 01 decembrie 2011 a încheiat contract
de sublocățiune cu Firma „Rinor-Grup” SRL, prin care aceasta urma să predea în
sublocățiune stația de alimentare cu produse petroliere situată pe adresa: mun.
Chișinău, str. Calea Orheiului 86, care a fost obiectul controlului fiscal, motiv pentru
care a avut nevoie de timp rezonabil pentru perfectarea documentelor pe numele
companiei.

Susține că lipsa licenței în perioada 16 decembrie 2011-03 ianuarie 2012 este
legată exclusiv de procesul de trecere a stației în gestiunea unui nou locatar și
imposibilitatea perfectării tuturor documentelor pe numele noului locatar într-o
perioadă foarte scurtă de timp. Mai mult că la începutul activității stației din numele
companiei, la data de 19 decembrie 2011 toate documentele pentru primirea licenței,

inclusiv și plata pentru Licență au fost depuse deja oficial la ANRE, astfel fiind îndeplinite toate condițiile și obligațiile pentru eliberarea Licenței.

Afirmă că în condițiile în care toate documentele necesare pentru eliberarea Licenței au fost prezentate către ANRE, nu era rațional din punct de vedere economic și al imaginii companiei sistarea activității stației, fiind necesară, totodată, executarea obligațiilor locatarului precedent față de clienți, or, condițiile din autorizație prevăd că stația trebuie să funcționeze fără staționări, sistarea activității stației ar fi dus și la pierderi nejustificate în ceea ce privește eliberarea angajaților.

Consideră că Decizia nr. 135 din 27 aprilie 2012 a Inspectoratului Fiscal Principal de Stat este bazată pe fapte formale și nu corespunde scopului pe care trebuie să-l asigure statul prin politica de licențiere.

La fel, invocă că decizia respectivă contravine politicilor Guvernului RM privind susținerea mediului de afaceri.

Totodată, menționează că prin Decizia sus-menționată a fost incorect calculată suma venitului brut încasat în perioada 16 decembrie 2011-03 ianuarie 2012 din activitatea stației situată pe adresa mun. Chișinău, str. Calea Orheiului 86, or, potrivit pct. 5.1 a Contractului de sublocățiune, profitul său din gestiunea stației de alimentare constituie 25% din profitul obținut de la realizarea produselor petroliere în stația de alimentare vizată, alte 75% constituie profitul sublocatorului SRL „Rinor-Grup”, drept urmare profitul său brut în perioada 16 decembrie 2011-03 ianuarie 2012 constituie 17420 (69675*25%) și nu 69675 lei.

În vederea respectării procedurii prealabile, susține că la 24 mai 2012, s-a adresat cu cerere prealabilă pârâtului în vederea anulării Deciziei nr. 135 din 27 aprilie 2012 a Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, prin care s-a decis încasarea la buget a sumei de 69 679 lei - profitul brut prin realizarea obținută din activitatea fără licență și aplicarea amenzii în mărimea profitului brut din realizarea obținută din activitatea fără licență, cerere însă, prin decizia nr. 200 din 25 iunie 2012, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Solicită anularea ca ilegală Decizia nr. 135 din 27 aprilie 2012 a Inspectoratului Fiscal Principal de Stat.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 28 februarie 2013 acțiunea a fost admisă parțial și anulată Decizia nr. 135 din 27 aprilie 2012 a Inspectoratului Fiscal Principal de Stat în partea încasării la buget a sumei cu titlu de profit brut în mărime de 52260,21 lei și a sumei cu titlu de amendă în mărime de 52260,21 lei, iar în partea încasării sumei cu titlu de profit brut în mărime de 17418,79 lei și a sumei cu titlu de amendă în mărime de 17418,79 Decizia nr. 135 din 27 aprilie 2012 a Inspectoratului Fiscal Principal de Stat a fost menținută.

La 22 aprilie 2013 Inspectoratul Fiscal Principal de Stat a declarat recurs împotriva hotărârii primei instanțe solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului indică că prima instanță la emiterea hotărârii nu a aplicat prevederile Codului civil, Codului fiscal, a Legii cu privire la antreprenariat și întreprinderi și Legii privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător și nu a apreciat probele care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică acțiunile sale.

Menționează că la motivarea soluției, prima instanță a reținut doar prevederile pct. 5.1 a contractului de sublocățiune nr. 584 din 01 decembrie 2011 încheiat între

intimat și SRL „Rinor-Grup”, conform căruia chiria pentru sublocațiune va constitui 75% din profitul obținut în urma gestiunii stației de către intimat și a dispus încasarea doar a 25% din profitul obținut brut în mărime de 17418,79 lei și a sumei cu titlu de amendă în mărime de 17418,79 lei.

Susține că potrivit art. 894 Cod civil, sublocațiunea se prezumă a fi cesiunea de locațiune, care este reglementată de prevederile art. 875-877 Cod civil, referitoare la locațiune, iar potrivit art. 876 Cod civil, contractul de locațiune a unui bun imobil pe un termen ce depășește 3 ani trebuie înscris în registrul bunurilor imobile. Nerespectarea acestei reguli are ca efect inopozabilitatea contractului față de terți.

Atenționează că conform pct. 3.1. a contractului, durata acestuia este de 5 ani, motiv pentru care urma a fi înregistrat la organele cadastrale în vederea producerii efectelor juridice, însă în cadrul verificării stației de alimentare amplasată în mun. Chișinău, str. Calea Orheiului 86, efectuate de către de către colaboratorii CCCEC cât și în cadrul controlului fiscal tematic privind verificarea activității supuse licențierii, contractul dat nu a fost prezentat.

Insistă că faptele menționate nu au fost apreciate ca probe de către prima instanță la emiterea hotărârii.

În consecință, susține că prin decizia contestată recurentul a decis încasarea la buget a sumei de 69679 lei, sumă care constituie profitul brut obținut din activitatea fără licență și a aplicat amenzi în mărimea profitului obținut din activitatea fără licență ce constituie suma de 69679 lei.

În susținerea deciziei emise, indică că în cadrul controlului fiscal tematic privind verificarea activității supuse licențierii, intimatul pe perioada 16 decembrie 2011- 03 ianuarie 2012 a efectuat livrări de carburanți în lipsa licenței de comercializare cu amănuntul a benzinei, motorinei și a gazului lichefiat, încălcând flagrant prevederile art. 10 alin. (2) a Legii cu privire la activitatea de antreprenoriat și întreprinderi, potrivit căruia întreprinderea are dreptul să practice anumite genuri de activitatea determinate de legislație, numai după ce a obținut licența pentru genul respectiv de activitate.

La fel, invocă că potrivit art. 8 alin. (1) lit. d) pct. 39 a Legii privind reglementarea prin licențierea activității de întreprinzător, se supun reglementării prin licențiere de către ANRE importul și comercializarea cu ridicata și/sau cu amănuntul a benzinei, motorinei și/sau a gazului lichefiat la stațiile de alimentare.

În susținerea poziției sale mai invocă și prevederile art. 10 alin. (4) a Legii cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, care prevede că pentru desfășurarea activității fără licență, organele fiscale, Camera de Licențiere sau alt organ abilitat cu atribuția de eliberare a licenție aplică amendă în mărimea venitului brut din realizarea obținută în urma activităților menționate.

Drept urmare, afirmă recurentul că, întreprinderea care practică activitatea licențiată fără a dispune de licență eliberată de organul abilitat în acest sens, urmează să achite la buget o sumă egală cu profitul realizat în timpul cât a durat această încălcare, precum și o amendă în aceeași mărime.

În acest sens, specifică că potrivit datelor contabile, volumul vânzărilor a benzinei, motorinei și a gazului lichefiat la stația de alimentare cu carburanți a constituit suma de 417935 lei, la care sinecostul a constituit suma de 348256 lei, respectiv profitul brut ilicit constituie suma de 69679 lei.

Mai indică că în privința directorului ÎM „Rompetrol Moldova” SA a fost întocmit procesul-verbal Seria MF nr. 0036503 din 02 aprilie 2012 cu privire la contravenția prevăzută la art. 263 alin. (4) Cod contravențional, pentru desfășurarea activității fără licență, proces verbal care nu a fost contestat, mai mult, amenda aplicată prin procesul-verbal menționat a fost achitată în termen de 72 de ore, fapt ce implică recunoașterea faptei comise.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia hotărârii primei instanțe a fost expediată în adresa recurentului la 04 aprilie 2013 (f. d. 68), fapt ce se confirmă prin copia scrisorii de însoțire (f. d. 87), iar careva date care ar atesta data recepționării acestuia de către recurent, la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, instanța de recurs constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 19 aprilie 2013 în termen.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la respingerea acțiunii din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Astfel la caz se constată că în cadrul controlului fiscal tematic privind verificarea activității supusă licențierii, desfășurată de ÎM „Rompetrol Moldova” pentru perioada 16 decembrie 2011-04 ianuarie 2012, s-a constatat că stația de alimentare cu carburanți (SACG-50) amplasată pe adresa: mun. Chișinău, str. Calea Orheiului 86 a efectuat vânzări de carburanți (benzină, motorină, gaz lichefiat) în lipsa licenței de comercializare cu amănuntul a benzinei, motorinei și gazului lichefiat în valoare totală de 417935 lei, la care sinecostul acestor vânzări constituie suma de 348256 lei, fapt ce a generat obținerea profitului brut din realizarea obținută din activitatea fără licență în sumă de 69679 lei (f. d. 6).

Drept urmare și în temeiul controlului nominalizat a fost emisă decizia nr. 135 din 27 aprilie 2012 asupra cazului de încălcare a legislației comisă de către ÎM „Rompetrol Moldova”, prin care a fost încasat la buget 69679 lei – profitul brut din realizarea obținută din activitatea fără licență, precum și aplicată amenda în mărimea profitului brut din realizarea obținută din activitatea fără licență, conform prevederilor pct. 4 art. 10 din Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi în mărime de 69679 lei.

Înaintând acțiunea în judecată împotriva Inspectoratului Fiscal Principal de Stat, ÎM „Rompetrol Moldova” SA a solicitat anularea ca fiind ilegală Decizia nr. 135 din 27 aprilie 2012 a Inspectoratului Fiscal Principal de Stat.

Fiind investită cu examinarea prezentului litigiu, prima instanță s-a pronunțat în favoarea admiterii parțiale a acțiunii, considerând că la emiterea actului administrativ contestat Inspectoratul Fiscal Principal de Stat a acționat contrar prevederilor legii.

De asemenea prima instanță a constatat că Inspectoratul Fiscal Principal de Stat incorect a calculat profitul brut prin realizarea obținută, iar cu referire la pct. 5.1 al

contractului de sublocățiune nr. 584 din 01 decembrie 2011, a concluzionat că profilul ÎM „Rompetrol Moldova” din gestiunea stației de alimentație constituie suma de 25% din profilul obținut de la realizarea produselor petroliere în stația de alimentare, vizată în actul de control, alte 75% constituind profilul locatorului – Firma „Rinor-Grup” SRL, respectiv, venitul (profilul) brut obținut de către ÎM „Rompetrol Moldova” în perioada 16 decembrie 2011-03 ianuarie 2012 din activitatea stației SACG-50 amplasată pe adresa mun. Chișinău, str. Calea Orheiului 86 a constituit suma de 17420 lei și nu suma de 69675 lei, încasată de la recurent prin decizia contestată.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, în raport cu criticele formulate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că concluzia primei instanțe este greșită, rezultată din aprecierea incorectă a materialului probator propus de părți în raport cu prevederile legale aplicabile raportului juridic în litigiu.

Astfel, conform art. 10 alin.(2) din Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr. 845-XII din 03 ianuarie 1992, întreprinderea are dreptul să practice anumite genuri de activitate, determinate de legislație, numai după ce a obținut licența pentru genul respectiv de activitate. Licențele se eliberează de Camera de Licențiere și de autoritățile administrației publice investite cu acest drept.

În conformitate cu art. 8 alin.(1) lit. d) pct.39 din Legea privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător nr. 451-XV din 30 iulie 2001, se supun reglementării prin licențiere, de către ANRE, importul și comercializarea cu ridicata și/sau cu amănuntul a benzinei, motorinei și/sau a gazului lichefiat la stațiile de alimentare.

În speță prezintă relevanță și dispozițiile art. 10 lin.(4) din Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr. 845-XII din 03 ianuarie 1992, pentru desfășurarea activității fără licență, organele fiscale, Camera de Licențiere sau alt organ abilitat cu atribuția de eliberare a licenței, aplică amenda în mărimea venitului brut din realizarea obținută în urma activităților menționate.

Prin urmare, prin prisma normelor enunțate instanța de recurs conchide că actul administrativ contestat a fost emis în corespundere cu dispozițiile legale aplicabile situației date, or, întreprinderea care practică activitate licențiată fără a dispune de licență eliberată de organul abilitat în acest sens, urmează să achite la buget o sumă egală cu profitul realizat în timpul cât a durat această încălcare, precum și o amendă în aceeași mărime.

Sub acest aspect, prin aplicarea regulilor de interpretare a normelor enunțate, este evident că în timpul efectuării controlului la ÎM „Rompetrol Moldova”, contribuabilul a prezentat pentru verificare toate actele de care dispunea la moment, fără a menționa că există și alte documente confirmative, fapt ce respinge argumentele invocate de intimat precum că la începutul activității stației din numele companiei, la data de 19 decembrie 2011 toate documentele pentru primirea licenței inclusiv și plata pentru Licență au fost depuse la ANRE, mai mult că în acest sens nu a fost prezentată nici o probă care ar confirma recepționarea de către Agenție a cererii de eliberare ÎM „Rompetrol Moldova” a licenței.

La acest capitol se mai reține și faptul că pe numele vice-directorului executiv al ÎM „Rompetrol Moldova” SA – Lița Viorel a fost întocmit procesul-verbal Seria MF nr. 0036503 din 02 aprilie 2012 cu privire la contravenție, pentru desfășurarea unei activități de întreprinzător fără licență, amenda aplicată pentru încălcarea comisă a fost

achitată de contravenient în termen de 72 de ore, iar ulterior aceasta nefiind contestată, ceea ce demonstrează că fapta comisă a fost recunoscută de către contravenient integral.

Astfel, se atestă faptul că ÎM „Rompetrol Moldova” SA corect a fost supusă sancțiunii fiscale pentru încălcarea prevederilor legale enunțate mai sus, împrejurare ce respinge ca neîntemeiată susținerea intimatului, cât și concluzia primei instanțe precum că Inspectoratul Fiscal Principal de Stat a calculat incorect profitul brut obținut de ÎM „Rompetrol Moldova” SA din activitatea fără licență, deoarece conform datelor evidenței contabile sa constatat cu certitudine că, volumul vânzărilor a benzinei, motorinei și a gazului lichefiat la stația de alimentare cu carburanți (SACG-50), a constituit 417935 lei, la care sinecostul a constituit suma de 348256 lei, respectiv venitul brut a constituit suma de 69679 lei.

Instanța de recurs consideră ca eronată și concluzia primei instanțe cu referire la faptul că recurentul a calculat incorect profitul brut, ignorând clauzele contractului de sublocățiune nr.584 din 01 decembrie 2011 și anume pct. 5.1, potrivit căruia profitul ÎM „Rompetrol Moldova” din gestiunea stației de alimentare constituie 25% din profitul obținut de la realizarea produselor petroliere în stația de alimentare vizată în actul de control, iar alte 75% constituie profitul sublocatorului SRL „Rinor Grup”, considerând că profitul obținut a intimatului constituie suma de 17420 ($69672 \cdot 25\%$)

În susținerea concluziei date, instanța de recurs reține prevederile art. 894 Cod civil, potrivit căruia sublocățiunea se prezumă a fi cesiunea de locățiune, care este reglementată de prevederile art. 875-877 Cod civil, iar potrivit art. 876 Cod civil, contractul de locățiune a unui bun imobil pe un termen ce depășește 3 ani trebuie înscris în registrul bunurilor imobile. Nerespectarea acestei reguli are ca efect inopozabilitatea contractului față de terți.

De altfel, conform pct. 3.1. a contractului, durata acestuia este de 5 ani, motiv pentru care contractul urma a fi înregistrat la organele cadastrale în vederea producerii efectelor juridice, iar în condițiile în care acesta nu a fost înregistrat, el este inopozabil și nu produce efecte juridice față de terți, respectiv, justificat Inspectoratul Fiscal Principal de Stat a calculat profitul brut și a aplicat amenda față de contribuabilul ÎM „Rompetrol Moldova” SA în mărime de 100% și nu 25%, după cum a reținut greșit prima instanță.

Față de cele ce preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că temei pentru admiterea acțiunii și anularea actului contestat nu este, iar concluziile primei instanței cu privire la temeinicia parțială a acțiunii sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii, fiind dată o interpretare greșită normelor de drept material.

Distinct de cele relatate și având în vedere faptul că, circumstanțele pricinii au fost stabilite de către prima instanță și nu este necesară verificarea suplimentară a cărorva dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa hotărârea primei instanțe și de a emite o nouă hotărâre, prin care acțiunea ÎM „Rompetrol Moldova” împotriva Inspectoratului Fiscal Principal de Stat cu privire la contestarea actului administrativ de a respinge.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se admite recursul declarat de către Inspectoratul Fiscal Principal de Stat.

Se casează hotărârea Curții de Apel Chișinău din 28 februarie 2013 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii Municipale „Rompetro Moldova” Societate pe Acțiuni împotriva Inspectoratului Fiscal Principal de Stat cu privire la contestarea actului administrativ, și se emite o nouă hotărâre prin care:

Se respinge ca neîntemeiată acțiunea de Întreprinderea Municipală „Rompetro Moldova” Societate pe Acțiuni împotriva Inspectoratului Fiscal Principal de Stat cu privire la contestarea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Valentina Clevadi

Vera Macinskaia

Nicolae Clima

Tamara Chișca-Doneva